

C177 – BIN14

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

16 mei 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING
EN STEDELIJK BELEID

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over het gebruik van het wapenschild van een gemeente door politici of politieke partijen

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Woensdag 16 mei 2001

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.16 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over het gebruik van het wapenschild van een gemeente door politici of politieke partijen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over het gebruik van het wapenschild van een gemeente door politici of politieke partijen.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, het is een historisch gegroeid gebruik dat steden en gemeenten in ons land een wapenschild voeren. Sommige van die schilden zijn eeuwenoud en hebben hun wortels in de eigen geschiedenis van de stad of de gemeente. In vele gemeenten hebben die schilden in het kader van het opbouwen van een nieuw imago een opfrisbeurt gekregen. Deze wapenschilden worden door de steden en de gemeenten meestal gebruikt als logo op officiële documenten, briefwisseling, kaartjes, enveloppen, enzovoorts.

Uit artikel 127 van de Grondwet en artikel 4 van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen blijkt dat het culturele patrimonium tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort. Hoewel er in verleden vaak wat twijfel is gerezen, is het mijns inziens duidelijk dat de wapenschilden tot het cultureel erfgoed van de gemeenschappen behoren.

Naar aanleiding van bepaalde situaties heeft de heer Leterme in de Kamer van Volksvertegenwoordigers de betrokken minister ondervraagd. Het gaat hier zeker niet om alleenstaande gevallen. Een concreet voorbeeld is Mesen, de kleinste stad van België. De plaatselijke meerderheid wordt gevormd door een gemeentelijke partij. Hoewel dit volledig losstaat van hun officiële functie, gebruiken de leden van deze meerderheid in hun kiesfolders en persoonlijke briefwisseling het wapenschild van de stad. Dit roept bij ons een aantal vragen op.

Een tijd geleden heeft het Vlaams Parlement een beslissing getroffen met betrekking tot het gebruik van wapenschilden van privé-personen en -instellingen. Ondertussen zijn in dit verband ook de nodige uitvoeringsbesluiten gepubliceerd. Hier gaat het echter om een heel andere situatie. Hier gaat het om het gebruik van een wapenschild van een gemeente door bepaalde politici of politieke partijen.

Ik zou de minister drie concrete vragen willen stellen. De eerste vraag betreft de Vlaamse bevoegdheid terzake. Vindt de minister dat politici en andere particulieren het officiële wapenschild van een stad of gemeente mogen gebruiken ?

De tweede vraag betreft het gebruik van een wapenschild voor het voeren van persoonlijke publiciteit. Vindt de minister het geoorloofd dat bepaalde politieke partijen, hun mandatarissen of kandidaten hiervoor het officiële wapenschild van een stad of een gemeente gebruiken ? Zo ja, vindt de minister dan niet dat ze hierbij duidelijk moeten aantonen dat het om persoonlijk drukwerk gaat ?

Indien dit niet gebeurt, kan immers verwarring ontstaan tussen de stad of de gemeente en de partij die de stad of de gemeente bestuurt. Aangezien men anders een mediagenieke onduidelijkheid kan creëren ten voordele van een bepaalde politieke partij, lijkt me dit vrij essentieel.

Decaluwe

De derde vraag betreft de bestaande reglementering. Bestaat er een reglementering betreffende het officieel karakter van dergelijke wapenschilden? Ik heb geprobeerd om dit op te zoeken, maar ik moet toegeven dat ik niet veel informatie heb gevonden. Wordt een dergelijk gebruik van officiële wapenschilden in bepaalde gevallen erkend of toegestaan?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik zal trachten de drie essentiële vragen kort en punctueel te beantwoorden.

Het gebruik van het officiële wapenschild van een stad of een gemeente is in principe aan de betrokken gemeente of stad voorbehouden. Het wapenschild moet immers als eigendom van die stad of gemeente worden beschouwd. Dit betekent dat iemand anders zich geen rechten op die eigendom kan toe-eigenen.

Het gebruik van het wapenschild door particulieren of door particuliere instellingen of verenigingen is enkel toegestaan indien de gemeenteraad van de desbetreffende stad of gemeente hiervoor officieel toelating heeft verleend. Dit volgt logischerwijze uit de eigendomssituatie van de stad of de gemeente.

De eigenaar van een wapenschild kan op een bepaald ogenblik besluiten om het gebruik door derden toe te staan. De eigenaar moet hiervoor wel een officiële toelating verlenen. In de praktijk moet de gemeenteraad die beslissing nemen. Persoonlijk denk ik dat een dergelijke beslissing steeds aan een reglement of aan bepaalde voorwaarden zal worden gekoppeld. Indien een gemeenteraad het gebruik van het gemeentelijk wapenschild vrij snel of zonder een strikte reglementering zou toestaan, zou dit mijns inziens tot een ongezonde situatie leiden.

Het gebruik van het wapenschild van een stad of een gemeente voor persoonlijke doeleinden is principieel verboden. De publiciteit van politieke partijen of van hun kandidaten dient ongetwijfeld onder persoonlijke doeleinden te worden gecatalogeerd. Het wapenschild behoort tot het openbaar domein van een stad of een gemeente. De aanwending voor reclaimedoeleinden, bijvoorbeeld als fabrieksmerk, is dan ook principieel verboden.

Artikel 184 van het Strafwetboek stelt het misbruiken of het namaken van een zegel strafbaar met een gevangenisstraf van drie maanden tot drie jaar. Een poging om een zegel na te maken of te misbruiken wordt met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar bestraft.

Het officiële karakter van een wapenschild wordt bepaald door het decreet van 21 december 1994 houdende de vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies en de gemeenten. De vaststelling van het gemeentelijk wapen moet door de Vlaamse regering worden goedgekeurd, tenzij het wapen al was vastgesteld voor het voornoemde decreet in werking is getreden.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, ik zou de minister willen bedanken voor zijn duidelijk antwoord. Het gaat hier om strafrechtelijke sancties. In het door mij daarnet aangehaalde voorbeeld vraag ik me evenwel af wie hiertegen kan optreden. Kan een particulier in dit verband klacht indienen?

Bovendien kunnen de mensen die deel uitmaken van de zetelende meerderheid in een situatie terecht komen waarbij ze zowel rechter als betrokken partij blijken te zijn. Ik vraag me dan ook af in welke mate het mogelijk is in dit verband op te treden.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Aangezien ik geen jurist ben, wil ik niet in spitsvondigheden vervallen. Vermits het wapenschild van een gemeente tot het algemeen belang van die gemeente behoort en vermits een burger die in die gemeente woont mee het algemeen belang draagt, denk ik dat elke burger die een misbruik vaststelt in dergelijke situaties in rechte kan optreden.

Het zou allicht een goede zaak zijn om alle colleges van burgemeester en schepenen vanwege de Vlaamse overheid aan te schrijven in verband met deze materie. We moeten ons hierbij niet baseren op zaken die zich in het verleden zouden hebben afgespeeld.

Ik heb persoonlijk al gemerkt dat men soms kaarten aanbiedt met reclaimedrukwerk en met het gemeentelijk wapenschild. In sommige gevallen gaat het om afspraken die met het betrokken gemeentebestuur zijn gemaakt zonder dat er sprake is van

Van Grembergen

een echt reglement. Het zou misschien beter zijn om onze burgemeesters en schepenen door middel van een duidelijke richtlijn op de hoogte te stellen van de bestaande wetgeving.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.25 uur.*
